

PARAULA D'ARBÓ

35 anys 35 paraules

de l'obra literària de Sebastià Juan Arbó

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL DE LES TERRES DE L'EBRE

RÀDIO TORTOSA

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Introducció

L'any 2019 se celebra el 35è aniversari dels traspàs de l'escriptor **Sebastià Juan Arbó** (Sant Carles de la Ràpita, 1902 - Barcelona, 1984), un dels referents més destacats de la literatura ebrenc del segle XX, juntament amb el benissanetà **Artur Bladé i Desumvila**, el tortosí **Gerard Vergés** i el mequinensà **Jesús Moncada**.

El **Centre de Normalització Lingüística de les Terres de l'Ebre** (CNLTE) s'ha volgut sumar a la commemoració d'aquest aniversari mitjançant l'exposició virtual "Paraula d'Arbó", un recull de trenta-cinc mots i expressions que l'autor de la Ràpita empra en les seues obres, en especial en les de temàtica ebrenc, tals com *L'inútil combat* (1931), *Terres de l'Ebre* (1932), *Hores en blanc* (1935), *Tino Costa* (1947), *Nit de Sant Joan* (1961), *Entre la terra i el mar* (1966), *Narracions del delta* (1965), *L'espera* (1968) i *La masia* (1975).

La selecció de trenta-cinc paraules que presentem, contextualitzades en els paràgrafs i fragments on van ser utilitzades, és un extraordinari exemple d'una llengua i d'un lèxic genuïns; d'un català que combina les paraules i les expressions cultes i literàries amb el lèxic i la fraseologia popular dels pobles de la ribera. Una llengua per a assaborir-la.

La llista d'aquests trenta-cinc mots i expressions és la següent: *a bacs*, *a rapis*, *acatxapar*, *aixadejar*, *apariar*, *arborar*, *avial*, *baldragues*, *baratar*, *camàlic*, *desensonyar*, *endebades*, *enraonia*, *errabundejar*, *esbalair*, *esgratinyar*, *galifardeu*, *galvana*, *horríson*, *manet*, *mar de fora*, *pítima*, *rabera*, *rebugada*, *rendilla*, *rogall*, *rull*, *sadollar*, *senillar*, *siboc*, *soragada*, *ullal*, *terbolí*, *xarugar* i *xampaina*.

Biografia

Sebastià Juan Arbó (Sant Carles de la Ràpita, 1902 - Barcelona, 1984) va néixer el 28 d'octubre, en el si d'una família dedicada a la pagesia de Sant Carles de la Ràpita, que s'instal·la a Amposta quan ell té vuit anys.

Als dotze anys deixa l'escola i comença a treballar de meritori en una oficina. Amb divuit anys comença a escriure una de les seves novel·les més destacades: *Terres de l'Ebre*.

El 1927 marxa cap a Barcelona i aviat veu publicada la novel·la *L'inútil combat* (1931). Aquesta obra suposa un esdeveniment dins la literatura catalana i fins i tot l'europea, perquè s'avança al tipus de novel·la que després, a partir d'obres de Camus i Sartre, rep la denominació de novel·la existencialista.

El 1932 publica *Terres de l'Ebre*, i un any més tard *Notes d'un estudiant que va morir boig*, una obra que preocupa durant molts anys l'autor, ja que en fa diverses versions: *Hores en blanc* (1935) i *L'hora negra* (1961), que és la traducció de la versió castellana, publicada el 1955.

Amb *Camins de nit* (1935) torna a centrar-se en l'espai de la ribera de l'Ebre, defugint el costumisme, amb dos protagonistes, Mercè i Marçal, que han de lluitar amb gent del seu entorn i amb un passat que els impedeix desenvolupar l'amor.

En el corpus novel·lístic d'Arbó es troben persones marginades i humiliades de la societat, a través de les quals l'autor fa la seva denúncia. Els models que pren són de Dostoievski pel que fa als personatges, i d'Eurípides, pel que fa al sentit profund de l'univers amb tota la seva ficció tràgica. El resultat és una obra que se situa a mig camí entre la modernitat i el classicisme.

Després d'un llarg silenci, que coincideix amb la Guerra Civil espanyola i els primers anys de la postguerra, publica la novel·la *Tino Costa* (1947), en català i en castellà, gairebé simultàniament. Al costat de la narració en tercera persona i de l'ambient realista de l'Ebre es troba el distanciament temporal i espacial. També hi apareix l'heroi existencial que se sent foraster en un món on no té altre remei que viure-hi, arrossegat per la fatalitat i la incomprensió.

El 1948, guanya el premi Nadal amb l'obra *Sobre las piedras grises*, a partir de la qual Arbó es decanta per escriure en castellà. De la seva producció en castellà, en destaca la sèrie *Martín de Caretas* (1955-59).

També escriu extenses obres biogràfiques, entre les quals destaquen la de Miguel de Cervantes, la de Pío Baroja i, en català, la de Jacint Verdaguer (1952).

Col·labora en diversos diaris i publicacions, entre els quals destaquen *La Vanguardia* i *ABC*. Abans de tornar a escriure en català publica el llibre de memòries *Los hombres de la tierra y el mar* (1965), obra que permet descobrir sobretot la infantesa de l'autor i les terres que l'envoltaven i que el van influir, i que té continuació amb *Los hombres de la ciudad* (1982).

A mitjan anys seixanta torna a publicar obres en llengua catalana: *Narracions del delta* (1965), *L'espera* (1967) o *La masia* (1975). Aquestes darreres obres, però, no assoleixen el ressò de les publicades abans de la guerra.

Mor a Barcelona el 1984. L'editorial Columna publica pòstumament (1992-1993) l'*Obra catalana completa* de l'autor, a cura d'Emili Rosales.

Bibliografia

Novel·les i narracions en català

L'inútil combat. Barcelona: Proa, 1931; Barcelona: Aymá, 1969.

Febre. Narració publicada a la revista *Mirador*. Barcelona, 1932.

Terres de l'Ebre. Barcelona: Catalònia, 1932; Barcelona: Josep Janés, 1947; Barcelona: Selecta-Catalònia, 1955; Barcelona: Edicions 62, 1980.

Febre. *Mirador* (Barcelona), 1932.

Notes d'un estudiant que va morir boig. Barcelona: Col·lecció Balagué, 1933.

Camins de nit. Badalona: Proa, 1935; Barcelona: Selecta-Catalònia, 1954; Barcelona: Orbis, 1985; Barcelona: Proa, 2003.

Hores en blanc: notes d'un estudiant que va morir boig. Barcelona: Lliberia Catalònia, 1935; Barcelona: Edicions 62, 1991.

Tino Costa. Barcelona: Àncora, 1947; Barcelona: Club Editor, 1968; Barcelona: Plaza & Janés, 1970; Barcelona: Círculo de Lectores, 1970; Barcelona: Kapel, 1982; Barcelona: Planeta, 1988.

L'estel amb cua. Publicada a la revista *Pont*. Barcelona, 1959 (després incorporada a *Los hombres de la tierra y del mar*, 1961).

L'Hora negra [nova versió de *Notes d'un estudiant que va morir boig*, seguit de ***Divertiments*** i ***La nit de Sant Joan***]. Barcelona: Selecta-Catalònia, 1961.

Narracions del delta. Barcelona: Selecta-Catalònia, 1965.

Hores en blanc. (Quarta versió de *Notes d'un estudiant que va morir boig*). 1a ed.: Edicions 62. Barcelona, 1966 (dins de l'*Obra catalana completa. Les novel·les de l'Ebre*); 2a ed.: Edicions 62. Barcelona, 1991.

L'Espera. Barcelona: Club Editor, 1967.

Novel·les i narracions en català (continuació)

La masia. Barcelona: Selecta-Catalònia, 1975; Barcelona: Orbis, 1984.

Hores en blanc [versió definitiva de *Notes d'un estudiant que va morir boig*]. Barcelona: Laia, 1983.

Entre la terra i el mar. (Només publicada en versió castellana: Prometeo. València, 1966). Original català publicat a l'*Obra catalana completa*, 1993).

Obra catalana completa. Barcelona: Edicions 62, 1966; Barcelona: Columna, 1992-1993. L'edició de Columna és a cura d'Emili Rosales i consta de tres volums: **Obra catalana completa, 1.** *Terres de l'Ebre. Camins de nit. Tino Costa.*

Obra catalana completa, 2. *L'inútil combat. Hores en blanc. Narracions del delta. Narracions, poesia, teatre.*

Obra catalana completa, 3. *L'espera. Entre la terra i el mar. La masia.*

Viatge a l'Ebre (recull pòstum de textos). Columna-Tresmall. Barcelona, 1997.

Novel·les i narracions en castellà

Sobre las piedras grises. Barcelona: Destino, 1949; Barcelona: Planeta, 1999.

María Molinari. Barcelona: Éxtior, 1954; Barcelona: Destino, 1957.

Martín de Caretas. Barcelona: Plaza & Janés, 1955.

Nocturnas de alarmas. Barcelona: Océano Multimedia, 1957.

Nuevas y viejas andanzas de Martín Caretas. Madrid: Cid, 1959.

Sobre las piedras grises. Barcelona: Destino, 1965; Barcelona: Orbis, 1986.

Entre la tierra y el mar. València: Prometeo, 1966; Barcelona: Plaza & Janés, 1975.

Novel·les i narracions en castellà (continuació)

Hechos y figuras (recull d'articles de premsa). Barcelona: Edisven, 1968.

Martín de Caretas en el campo. Madrid: Espasa-Calpe, 1972.

Martín de Caretas en el pueblo. Madrid: Espasa-Calpe, 1972.

Martín de Caretas en la ciudad. Madrid: Espasa-Calpe, 1972.

La tempestad. Barcelona: Plaza & Janés, 1975.

El segundo del apocalipsis. Barcelona: Plaza & Janés, 1981.

Teatre

La ciutat maleïda. Barcelona: Llibreria Catalònia, 1935.

Despertar. 1936.

Nausica. Barcelona: Edicions de la Rosa dels Vents, 1937.

Tragèdia en tres actes. Barcelona: Montesinos, 1987; *Lletra de Canvi*, núm. 44, 1997, pàg. 24-30.

Biografies en català

Verdaguer: el poeta, el sacerdot i el món (1845-1902) [La vida tràgica de mossèn Jacint Verdaguer]. Barcelona: Aedos, 1952; Barcelona: Planeta, 1970; Barcelona: Planeta, 2002.

Biografies en castellà

Oscar Wilde. Madrid: Cid, 1960; Barcelona: Plaza & Janés, 1967.

Pío Baroja y su tiempo. Barcelona: Planeta, 1969.

Cervantes. Barcelona: Ediciones del Zodíaco, 1945; Barcelona: Planeta, 1971; Barcelona: Círculo de Lectores, 1974.

Memòries en castellà

Los hombres de la tierra y el mar. Barcelona: Argos Vergara, 1961; Barcelona: Bruguera, 1971. [L'any 2015 es va publicar en català **Els homes de la terra i el mar**, traducció de Joan Todó Cortiella. Barcelona: Proa].

Memorias: los hombres de la ciudad. Barcelona: Planeta, 1982.

Traduccions fetes per l'autor

Del francès al català

PUIXKIN, A.: **Boris Gudonov.** Barcelona: Llibreria Catalònia, 1934.

STENDHAL: **L'abadessa de Castro.** Barcelona: Llibreria Catalònia, 1934.

Traduccions fetes per l'autor (continuació)

Del francès al castellà

CHATEAUBRIAND, François René: ***Atala***. Barcelona: Editorial Planeta, 1984 (Trad. amb Julio Gómez de la Serna).

FOLDES, Yolanda: ***La calle del gato pescador***. Barcelona: Juventud, 1941.

FROMENTIN, Eugenio: ***Los maestros de antaño***. Barcelona: Luis Miracle, 1942.

Premis literaris

Premi Fastenrath, Jocs Florals de Barcelona (1934): *Terres de l'Ebre*.

Premi Novel·listes, Ajuntament de Barcelona (1936): *Camins de nit*.

Premi Nadal (1948): *Sobre las piedras grises*.

Premi Blasco Ibáñez (1966): *Entre la tierra y el mar*.

Premi Nacional Miguel de Unamuno (1969): *Pío Baroja y su tiempo*.

Premi Ciutat de Girona (1974): *La masia*.

A bacs

De mala manera.

"La vella Badona havia arribat ja als afores. Anava a bacs. No podia fer ja ni un pas i s'assegué a la vora del pont de les Valletes, allí on començaven els arbres de la carretera, on s'apagaven les remors del poble i s'entrava al camp i al silenci."

Narracions del delta, 1965

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

A rapis

A qui primer ho agafi.

"Aquí tot anava a rapis, i ells tots a la xarpa la grenya, per qui l'agafaria primer."

Entre la terra i el mar, 1966

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Acatxapar

Vèncer la resistència, rendir, fer perdre el coratge o la força.

"Estava, sí, acatxapat, ferit de mort; però el Bardat tenia un mal més greu i estava pres d'una tristesa inguarible, quasi de desesperació."

La masia, 1975

**PARAULA
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Aixadejar

Treballar amb l'aixada.

"Una mica apartats l'un de l'altre, posats d'esquena, el vell Joan i el seu fill treballaven. Portaven ja hores aixadejant amb la mateixa energia, sense repòs."

Terres de l'Ebre, 1932

**PARAULÀ
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Apariar

Posar en bon estat una cosa malmesa.
Arranjar.

"—No et preocupes. Són molts los que estan com natros. Ja mo'n sortirem. No et preocupes. La qüestió és que tingues sort. Lo demés, tot s'apariarà. Tres anys passen en una alenada."

L'espera, 1968

**PARAULA
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Arborar

Irritar molt, inflamar d'una passió intensa.

"La veritat és que el fill del Bardat estava negre, i interiorment es donava a tots els dimonis. Aquell trigar del noi el tenia arborat. Ja des de molt abans no feia res més que mirar cap al pont, i renegar en veu baixa."

Entre la terra i el mar, 1966

**PARAULA
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Avial

Propi dels avantpassats.

"Llavors, en el silenci ple de temors avials, de misterioses reverències, el combregar avançava pel mig del carrer, davant anava l'escolà, amb la creu, i fent sonar la campaneta, que avisava de lluny l'arribada [...]"

Narracions del delta, 1965

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Baldragues

Home curt de coratge, que se deixa comandar de la dona.

"Ell era un baldragues, un bausà; i ella, un xic lleugera i amb ganes de jugar. Per tant li fa: amb aquella o amb aquella altra, el ferrer del cantó havia d'acabar en el gremi."

Hores en blanc, 1935

PARAULÀ
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Baratar

Donar o rebre una cosa a canvi d'una altra.

"Pau Roda va quedar-se tot sol i aleshores es dedicà a viatjar; agafava la tartana i se n'anava pels pobles dels encontorns a baratar mercaderies."

L'espera, 1968

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Camàlic

Home que té per ofici transportar a braços o damunt l'esquena coses feixugues.

"Davant el molí d'arròs hi havia uns carros que carregaven sacs; amb el sac al coll, els homes —els camàlics— passaven des dels magatzems als carros [...]"

Entre la terra i el mar, 1966

PARAULA
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Desensonyar

Llevar la son, deixondir.

"El poble va sortir de la sopor; es va desensonyar i va vibrar com tocat d'un màgic ressort. Es muntaren les quatre parets, blanques de calç, en una esplanada dels afores. Es concertaren els primers partits amb els pobles dels contorns; començaren les disputes i els cops, i el diumenge era esperat ansiosament."

L'inútil combat, 1931

PARAULA
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Endebades

Inútilment. De franc.

"[...] perdé peu i es veié arrossegat també ell amb les ovelles; endebades cridà desesperat en demanda d'auxili [...]"

La masia, 1975

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL DE LES TERRES DE L'EBRE

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Enraonia

Xerrameca, enraonaments indiscrets.
Xafarderia.

"Quan veié que anava amb Mila, Maria Àgueda senti un íntim contentament que superà en ella el dolor que li causaven les enraonies de la gent."

Tino Costa, 1947

**PARAULA
D'ARBÓ**

Errabundejar

Vagar.

"Durant el dia es veien alguns nois mig nus, mostrant a l'aire els vendres rodons, durs com pells de tambor, que errabundejaven per les eres de batre l'arròs i per les vores dels canals i dels aiguamolls."

L'espera, 1968

PARAULA
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Esbalair

Deixar atònit, estupefacte.

"Jo la mirava al meu davant, ara, davallat del meu somni, el cor desfem-se'n en tendreses; la veia com transfigurada, divinitzada, més bella que mai, d'una bellesa que em feia esbalair [...]"

Nit de Sant Joan, 1961

PARAULÀ
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Esgratinyar

Esgarrapar, gratar.

"Era més aviat grossa, però ja vella, i arrugada, i s'esgratinyava amb un home, dissimulat a l'hombra d'un portal."

L'inútil combat, 1931

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL DE LES TERRES DE L'EBRE

PARAULA
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Galifardeu

Noi, xicot.

"Es plantà una mica lluny dels galifardeus, per precaució, i allí plantat escoltà el pregó amb una atenció extraordinària."

L'espera, 1968

PARAULA
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL DE LES TERRES DE L'EBRE

Galvana

Peresa, desgana de treballar o de moure's.

"—Deus estar cansat, o una mica de galvana."

Entre la terra i el mar, 1966

**PARAULÀ
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Horríson

Que sona hòrridament, horrorosament.

"El temporal ho agita tot, ho sotraga tot amb fúria destructora, i jo cavalco entre l'esclat dels llamps, que provoquen incendis a baix, i il·luminen la nit, i amb l'esclafit horríson d'un tronar inacabable."

L'inútil combat, 1931

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Manet

Germà, germanet.

"La paraula 'manet' era pronunciada contínuament, era l'única que quasi que s'entenia en aquell parlar atropellat, veloç, fet, sobretot de sons i que feia pensar en una deixalla dels moros, que romangueren molt temps per la contrada."

Entre la terra i el mar, 1966

**PARAULA
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Mar de fora

Mar de fons. Agitació procedent d'alta mar i que ve a rompre a la costa.

"La barca començà a moure's; s'inclinà cap a estribord i emprengué la marxa empesa pel vent que inflava la vela. Enfilà la Punta de la Banya —la sortida—, camí de la mar de Fora, i semblava un viatge nou."

La masia, 1975

PARAULÀ
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Pítima

Borratxera.

"Més enllà podeu veure un borratxo. Hi ha pítimes desagradables, repugnants, en què, al deixeble de Bacus, li dóna per insultar, provocar o treure a reluir ganivets."

Hores en blanc, 1935

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Rabera

Ramat d'animals de pastura.

"El tio Nelo comptava també entre els seus béns la seva rabera de bous, que a l'estiu pasturaven per les amples deveses, prop de la mar, i a la tardor, de cara a l'hivern, eren conduïts a la serra..."

Tino Costa, 1947

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Rebugada

Brossa arremolinada i aturada a un lloc pel corrent d'un xaragall o torrentada.

"Pel mig del riu es veien amples masses de rebugada, un tronc, una branca, un arbre sencer, un munt de brosses, un animal mort..."

Entre la terra i el mar, 1966

PARAULÀ
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Rendilla

Mosquit molt petit, però que pica molt fort.

"Anava fent-se de nit, sobre la vall.
Dintre, contra el riu, els canyars i les
arbredes es confonien, s'esborraven
entre les ombres, Un núvol de rendilles,
brunzia sordament per sobre d'ell, tot
caminant, i enfosquia l'aire."

Narracions del delta, 1965

**PARAULA
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Rogall

So aspre i confús d'una cosa inanimada.

"Veig la porta, i colpejo amb els peus amb fúria, foll de terror, i crido; les mans em sagnen, crido més fort, com un rogall."

L'inútil combat, 1931

**PARAULA
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Rull

Floc de cabells o pèls caragolats.

"Aquí surten de missa. Veig una noia rossa, delicada. Deu tenir catorze anys. Els rulls li juguen sobre els muscles. Li vénen a la cara i se'ls fa enrera en un gest delicat."

L'inútil combat, 1931

PARAULA D'ARBÓ

Sadollar

Satisfer plenament en la gana de menjar o en el desig d'alguna cosa.

"Ja estic tip; estic com un bot, sadollat de beure i de menjar, animat a cada plat per ell."

L'inútil combat, 1931

**PARAULA
D'ARBÓ**

Senillar

Lloc poblat de senill. Canyissar.

"De temps en temps, per damunt dels senillars, per entremig dels arbres que s'alçaven per aquella part, podien veure Amposta, allà dalt, aixecada en el començ de la garriga i al final dels arrossars [...]"

Entre la terra i el mar, 1966

PARAULÀ
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Soragada

Sotragada, fuetada.

"Només en aquell moment reaccionà, ho féu ràpidament i violentament amb una forta soragada, i Marçal notà amb espant que el cop es perdia en el buit, mentre el cos li perdia l'equilibri."

Camins de nit, 1935

PARAULA
D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Siboc

Badoc, beneitot.

"S'allunyà rondinant, renegant en veu baixa i maleint. Guatxes el mirà. Li semblava sentir-lo. "i Quina idea que vas tenir! Només a tu se't podia ocórrer fer-te una casa aquí. Això no se't podia ocórrer més que a tu... Ets un siboc..."

Entre la terra i el mar, 1966

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Ullal

Rodones d'aigua morta.

"Els ullals, amb les aigües fosques, immòbils, en la soledat dels senillars, infonien un respecte quasi supersticiós i mai no faltava per a cada un la història d'un negat, que donés la nota de terror i de misteri que semblava reclamar."

Entre la terra i el mar, 1966

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Terbolí

Conjunt de gent o de coses que es mouen al plegat.

"Sento un tramvia, un carro; a poc a poc la ciutat comença a despertar, i això em torna al present, a la realitat de fora; m'arrenca de la dolça contemplació, com per l'acció d'una mà gegantesca, i em llença de nou al terbolí."

L'inútil combat, 1931

**PARAULA
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Xarugar

Llaurar amb xaruga (arada de ferro, amb pala lateral).

"Fins al febrer no començarien a xarugar; així donaven principi les feines de l'arròs, que no concedien ja descans. Després de xarugar començaven els ensurts i tots els "caps de Déu" com havia dit el Pescador en la reunió de la masia."

La masia, 1975

**PARAULA
D'ARBÓ**

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

Xampaina

Vi blanc, que ha bullit sense rapa.

"De tret en tret, quasi de mos en mos,
alçaven el porró, ple de la rossa
'xampaina', i feien llargs tragos amb la
cara alçada, i eixugant-se després la
boca amb el revés de la mà, entre bromes
i rialles [...]"

Entre la terra i el mar, 1966

PARAULA D'ARBÓ

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)

PARAULA D'ARBÓ

35 anys 35 paraules

de l'obra literària de Sebastià Juan Arbó

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA
CNL DE LES TERRES DE L'EBRE

RÀDIO TORTOSA

35è
aniversari
de la mort
de Sebastià
Juan Arbó
(1902-1984)